

ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี
แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
Efficiency in Good Governance Management of Wat Phrom Rangsee,
Samae Dam Subdistrict, Bang Khun Thian District, Bangkok

พระบุญเม้ง เสง¹ และ ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์²

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์^{1,2}

Phra Bunmeng Seng¹ and Rachen Noppanatwongsakorn²

Southeast Asia University^{1,2}

Corresponding Author, E-mail: bunmengllb@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และ 3) เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนชาย-หญิงแขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐาน ด้วย Independent Sample t-test และเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มด้วย One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

* ได้รับบทความ: 18 กุมภาพันธ์ 2565; แก้ไขบทความ: 17 มีนาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 24 มีนาคม 2565

($\bar{x}$ = 4.13, S.D = 0.74) คือ การบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x}$ = 4.23, S.D = 0.82) การบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า ($\bar{x}$ = 4.21, S.D = 0.66) การบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม ($\bar{x}$ = 4.14, S.D = 0.64) การบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ = 4.10, S.D = 0.72) การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม ($\bar{x}$ = 4.07, S.D = 0.87) การบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส ($\bar{x}$ = 4.01, S.D = 0.72) 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี ได้แก่ การเปิดอนิยาสาส์นให้สนิกชนได้ถ้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจัดให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล; ประสิทธิภาพ; การบริหารจัดการ

Abstract

The objectives of this quantitative research were to 1) study efficiency in good governance management of Wat Phrom Rangsee, Samae Dam Subdistrict, Bang Khun Thian District, Bangkok, 2) study individual factors affecting the efficiency in good governance management of Wat Phrom Rangsee, Samae Dam Subdistrict, Bang Khun Thian District, Bangkok, and 3) suggest guidelines for increasing the efficiency in good governance management of Wat Phrom Rangsee, Samae Dam Subdistrict, Bang Khun Thian District, Bangkok. Samples used in this research were 120 male and female residents in Samae Dam Subdistrict, Bang Khu Thian District, Bangkok. Research tool was a questionnaire. Data analysis was carried out by statistical packages to determine percentage (%), mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and a hypothetical test by Independent Sample t-test and one-way ANOVA.

The results of the research revealed that the efficiency in good governance management of Wat Phrom Rangsee, Samae Dam Subdistrict, Bang Khun Thian, District, Bangkok exhibited an overall high-level at $\bar{x}$ = 4.13, S.D=0.74. On separate domains, it showed accountability at $\bar{x}$ = 4.23, S.D=0.82, efficiency at $\bar{x}$ = 4.21, S.D=0.66, rule of law at $\bar{x}$ = 4.14, S.D=0.64, participation at $\bar{x}$ = 4.10, S.D=0.27, morality at $\bar{x}$ = 4.07, S.D=0.87,

and transparency at $\bar{X}=4.01$, S.D=0.72 By hypothetical tests, it was found that individual factors, such as sex, age, education, career, and income, affected indifferently the efficiency in good governance management of Wat Phrom Rangsee, Samae Dam Subdistrict, Bang Khun Thian, District, Bangkok with statistical significance at a level of 0.05.

Keywords: Good Governance; Efficiency; Management

บทนำ

วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมน้ำใจของบรรดาพุทธศาสนิกชน ทำให้หน้าที่ในการวางรากฐานความเจริญให้แก่สังคม ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่น ความมั่นคงให้แก่สังคม ช่วยลดปัญหาสังคม ส่งเสริมประสิทธิภาพการควบคุมทางสังคมหรือกล่าวได้ว่า วัดเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและวัฒนธรรม ที่ผู้คนให้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตและเป็นเอกลักษณ์ของสังคม ซึ่งจะพบได้จากการแสดงออกทางศิลปะ วรรณคดี คติธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี เป็นต้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัดและพระสงฆ์นอกจากจะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนในสังคมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งละลาโลภไป พระสงฆ์นอกจากจะมีบทบาทเป็นผู้นำทางสังคม ทางกิจกรรม เป็นผู้นำทางด้านจิตใจของคนใจสังคมแล้ว พระสงฆ์ยังมีบทบาททางสังคมส่วนรวมในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น การพัฒนาสังคม การสังคมสงเคราะห์ สงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ที่ได้รับความยากลำบาก หรือกระทำการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมวัด และพระสงฆ์มีอิทธิพลต่อความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา ซึ่งจะช่วยสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ ได้เป็นอย่างดี ถ้าหาพระสงฆ์ในประเทศ ซึ่งมีจำนวนมากมีความรู้ความเข้าใจว่า การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาคน ก็จะช่วยกันชี้แจงให้ประชาชนและผู้นำประเทศเข้าใจ เพราะพระสงฆ์มีโอกาสพบปะสนทนากับคนทุกระดับ และวัดเป็นทรัพยากร

แนวคิดเรื่องธรรมาภิบาล มีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานภายในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน มีการนำแนวคิดไปปรับใช้กับหน่วยงานอย่างเห็นได้ชัด มีการปรับลดขนาดของหน่วยงาน ปรับปรุงการบริหารให้มีคุณภาพมีการบริการสาธารณะต่าง ๆ เป็นที่พึงพอใจของประชาชนหลักธรรมาภิบาลมีกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2546 คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดโครงการเพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง

กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้ บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นต้น ดังที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548) ได้กำหนดไว้โดยได้เสนอเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักธรรมาภิบาล และกำหนดเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 นั้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับ ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของวัด การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีอะไรบ้างที่ต้องกระทำ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอย่างไร และระดับความคิดเห็นของพระภิกษุ และสามเณรที่ อยู่จำพรรษาภายในวัด ต่อการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเป็นอย่างไรและศึกษาปัญหาอุปสรรคและ ข้อเสนอแนะในการบริหารวัดให้มีความสอดคล้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่วัดและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามตำบ ตำบลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามตำบ ตำบลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามตำบ ตำบลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถามประกอบด้วย ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ของกลุ่มตัวอย่างวัดพรหมรังษี แขวงสามตำบ ตำบลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 ด้าน 1) การบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม 2) การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม 3) การบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส 4) การบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม 5) การบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบ และ 6) การบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยสอบถามจากประชาชนชาย - หญิง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย(Mean)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นและรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย โดยการหาความถี่ (Frequency) ความคิดเห็นที่ซ้ำกันนำมาเพียงหนึ่งเท่านั้น แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1. ข้อมูลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ตอบแบบสอบถามเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 เพศ ประชาชนแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานครผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นเพศหญิงจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70

1.2 อายุ ประชาชนแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีอายุ 46-60 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

1.3 การศึกษา ประชาชนแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีการศึกษา

ระดับปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

1.4 อาชีพ ประชาชนแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50

1.5 รายได้ต่อเดือน ประชาชนแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีรายได้ต่อ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70

ตอนที่ 2. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เรียงลำดับความสำคัญ การบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบต่อลงมา การบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม การบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม และการบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใสโดยสรุปดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x}= 4.14$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 5. เป็นผู้มีการวิจยจากสภาพนิมลการลงโทษทางวินัยแก่ ผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบไม่ถูกต้อง ด้วยความเป็นธรรม ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.46) และส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทบทวนปรับปรุงเรื่องกฎระเบียบ ($\bar{x}= 3.90$, S.D. = 0.79)

2.2 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมพบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, S.D.=0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ข้อ 6. ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ยึดมั่นใน ความถูกต้องดีงาม ($\bar{x}=4.27$, S.D.=0.84) และส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 8. ให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ($\bar{x}=3.83$, S.D.=0.85)

2.3 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใสพบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.01$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดมีการสื่อสารที่ดีภายในตัว เช่น มีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องได้ รับทราบ ($\bar{x} = 4.45$, S.D.=0.50) ส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 11. ต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน เงิน และ คน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=3.25$, S.D.=0.77)

2.4 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็น ($\bar{x} = 4.62$, S.D.=0.49) ส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 17. การประเมินผลงานและเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและมีพลังในการทำงานร่วมกัน ($\bar{x}=3.75$, S.D.=0.74)

2.5 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D.=) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคม ($\bar{x}=4.30$, S.D.=) ส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 20.กล้าที่ยอมรับผลดีผลเสียจากการกระทำของตนเอง ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.64)

2.6 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่าพบว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{x}=4.21$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ข้อ 24. ใช้ทรัพยากรต่างๆในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ($\bar{x} = 4.55$, S.D.=0.77) ส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 25. การปฏิบัติงานต่าง ๆ มีความรวดเร็วมีคุณภาพ องค์กรให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของงาน ($\bar{x} = 3.75$, S.D.=0.83)

ตอนที่ 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ไขประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

การตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาอื่นๆในประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

แนวทางการสร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล คือ การจัดกิจกรรมของวัดให้เป็นไปด้วยดี ได้แก่ การที่พระสังฆาธิการระดับ ผู้ปกครองวัดดำเนินงานจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาให้เป็นประโยชน์แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชน เช่น การบำรุงรักษาวัดให้เป็นไปด้วยดี เจริญรุ่งเรืองทุกด้าน มีการจัดกิจกรรมของวัดให้เป็นไปโดยเรียบร้อย เป็นอิสระในการจัดการศึกษาอบรมแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ให้ความสะดวกตามสมควรแก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศล จัดฝึกอบรมศาสนพิธีและวัฒนธรรมประเพณีไทยแก่เยาวชนหรือพุทธศาสนิกชนทั่วไปให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ในวัด ประพฤติดีปฏิบัติชอบด้านการช่วยเหลือประชาชนในกาลที่ควร

ช่วยเหลือยามที่ประสบทุกข์ การประสพวาทภัย หรือคราว หนาวจัด การนี้มุ่งเฉพาะการช่วยเหลือบุคคล ทั้งเป็นการประจำหรือการเฉพาะจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ต่อพันธกิจของวัดในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารวัดให้ความสำคัญในการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารวัด ด้านการจัดศาสนสมบัติ ของวัดให้เป็นไปด้วยดี มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ด้านสาธารณูปการของวัดให้ดียิ่งขึ้น มีการวางแผน การก่อสร้างถาวรวัตถุทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้เหมาะสม ปรับปรุงพัฒนาภูมิทัศน์ภายในวัดให้สะอาด ร่มเย็น การทำผังวัดให้เป็นระเบียบ การควบคุมบัญชีรายรับ-รายจ่าย ที่ใช้ในการก่อสร้างและ บูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ ด้านการปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ในวัด ประพฤติปฏิบัติชอบ มีการปรับปรุงแก้ไข วางกฎระเบียบในการปกครองให้ดียิ่งขึ้น เข้มงวด สอดส่องดูแลให้บรรพชิต และ คฤหัสถ์ในวัดเคร่งครัดต่อพระธรรมวินัยมากยิ่งขึ้น ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอน พระธรรมวินัย แก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ มีการเทศนาสั่งสอนประชาชนให้ตั้ง อยู่ในศีลธรรมและหลักธรรม คำสั่งสอนของพุทธศาสนาที่ถูกต้อง ส่งพระสงฆ์เข้าไปมีบทบาทพัฒนาสถานศึกษามากขึ้น มีส่วนร่วม ในการจัดหาทุนการศึกษา มอบทุนการศึกษา วัสดุ อุปกรณ์การศึกษาแก่สถานศึกษา สนับสนุนผู้ด้อยโอกาส ให้มีโอกาสศึกษาสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับที่แตกต่างกันสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เรียงลำดับความสำคัญ การบริหารจัดการตามหลัก ความรับผิดชอบรองลงมา การบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม การบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม และการบริหารจัดการ ตามหลักความโปร่งใส มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสำคัญที่สุดอาจเป็นเพราะว่าบุคลากรทุกคนขององค์กร ควรตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา คลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผล จากการกระทำของตนสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาฤทธิชัย ญาณิทธิโก (นามสมมติ) (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย

ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุต่ำกว่า 18-27 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.50 มีพรรษา 10-19 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.80 สถานภาพพระภิกษุ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.70 การศึกษาระดับปริญญาโท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.70 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.11 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.52 และด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างพบว่า การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 หลักนั้น อยู่ในระดับสูงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และปัจจัยทางการบริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ด้านภาวะผู้นำ ของเจ้าอาวาส และด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การบริหารจัดการตามหลักนิติธรรมพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม มีความคิดเห็นระดับมาก ข้อที่ต้องการมากที่สุด คือ เป็นผู้มีกิริยาจาสุภาพมีนวลการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ไม่ถูกต้องด้วยความเป็นธรรม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระครูสาธิตวีรญาณ อยู่สุข (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการพันธกิจของวัด ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารวัดใช้ธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการพันธกิจของวัด 1) ด้านการจัดศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี มีการวางแผน การก่อสร้างถาวรวัตถุทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้เหมาะสม การทำผังวัดให้เป็นระเบียบ 2) ด้านการ ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ในวัดประพฤติดีปฏิบัติชอบ สอดส่องดูแลให้บรรพชิตและ คฤหัสถ์ในวัดเคร่งครัดต่อพระธรรมวินัย 3) ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัย แก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ให้อยู่ในหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนาที่ถูกต้อง 4) ด้านการให้ความสะดวก ตามสมควรในการบำเพ็ญกุศลของประชาชน ให้คำปรึกษาและความอุปถัมภ์ด้านศาสนากับชุมชนและ ประชาชนในท้องถิ่น

3. การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยรวม มีความคิดเห็นระดับมาก กลุ่มตัวอย่างลงความเห็นว่าสำคัญที่สุด ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พิเชษฐ์ ชัยประไพพงษ์ (2560) พระราชปัญญาภรณ์ (สิงห์คำ ขยวโสภา) (2556) ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการสร้าง สังคมคุณธรรมแบบมีส่วนร่วมภายใต้รูปแบบธรรมาภิบาลความดี สำหรับหน่วยอบรม ประชาชน” ผลการวิจัย พบว่า หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในหนเหนือ มีกระบวนการ และ หลักการที่คล้ายคลึงกัน คือ การนำหลักการ 8 ประการ คือ หลักศีลธรรมและวัฒนธรรม สุขภาพ สัมมาชีพ สันติสุข ศึกษาสงเคราะห์ สาธารณสงเคราะห์ กตัญญูกตเวที และหลักสามัคคีธรรม

มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคคลและสังคม โดยมีเป้าหมายของการดำเนินการ คือ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาสังคม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการชุมชนและการส่งเสริมชุมชน การใช้หลักการทางพระพุทธศาสนาควบคู่กับการพัฒนาชีวิต และสังคม เพื่อให้ บุคคลพึ่งพาตนเองได้

4. การบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่กลุ่มตัวอย่างลงความเห็นว่าคุณค่าที่สุด คือ มีการสื่อสารที่ดีภายในตัว เช่น มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นครินทร์ แก้วโชติรุ่ง (2556) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบและหลักการของการปกครองในพระไตรปิฎก” ผลการศึกษา พบว่า 1) รูปแบบของการปกครองทางการเมืองมี 2 รูปแบบ ได้แก่ การปกครองแบบราชาธิปไตย ซึ่งผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาดแต่เพียงผู้เดียวในการปกครองรูปแบบนี้คือ พระราชา และการปกครองแบบสามัคคีธรรม ซึ่งอำนาจอยู่ในมือของชนชั้นสูง ส่วนรูปแบบการปกครองในพระพุทธศาสนานั้นมีพัฒนาการโดยเริ่มต้นจากพระพุทธเจ้าทรงปกครองคณะสงฆ์ในฐานะธรรมราชา จนกระทั่งพระพุทธองค์ได้ทรงมอบให้สงฆ์เป็นใหญ่ในการปกครอง จึงเป็นรูปแบบการปกครองเฉพาะตน 2) หลักการของการปกครองแบบราชาธิปไตย ได้แก่ หลักธรรมต่าง ๆ ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสแสดงไว้ จำนวนมาก เพื่อเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งในการใช้อำนาจของ ผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองแบบราชาธิปไตยมีอำนาจสิทธิ์ขาดแต่เพียงผู้เดียว ส่วนหลักการของการปกครองของ คณะสงฆ์นั้นมีพระธรรมวินัยเป็นหลักการปกครองสำคัญ ซึ่งคณะสงฆ์จะต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ภายใต้กรอบแห่งพระธรรมวินัย

5. การบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างลงความเห็นว่าคุณค่าที่สุด คือ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาศรณชัย มหาบุญโญ (2556) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของ พระสังฆาธิการ ในยุคโลกาภิวัตน์” ผลการวิจัย พบว่า การบริหารกิจการ คณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในยุคโลกาภิวัตน์ ได้แก่ ด้านการศึกษา มีการบริหารจัดการด้านการศึกษาที่ยังคงไว้ซึ่งพระธรรมวินัย แต่มีการศึกษาพระปริยัติธรรมสายสามัญ หรือการศึกษาในมหาวิทยาลัยมากขึ้น จึงควรให้ความสำคัญในด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี ปรับปรุงกฎระเบียบการจัดการศึกษาให้เข้ากับยุคสมัยวางนโยบายให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดเอกภาพทางการศึกษา พร้อมสร้างแรงจูงใจให้เห็นความสำคัญในการเรียนบาลี เพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป ด้านการศึกษาสงเคราะห์ มีการบริหารจัดการทางด้านการศึกษาโดยมุ่งเน้น

การสงเคราะห์ประชาชนให้ได้รับการศึกษาทางพระธรรมวินัย ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ จึงควรสนับสนุนให้มีการศึกษาทางธรรมแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป ให้มีความรู้ในทางธรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป และควรมีการระดมความคิดในเบื้องต้นในระดับจังหวัด

6. การบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่กลุ่มตัวอย่างลงความเห็นที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระราชปัญญานภรณ์ (สิงห์คำ ขยวโส) (2556) ได้วิจัย เรื่อง “กระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบมีส่วนร่วมภายใต้รูปแบบธรรมาภิบาลที่ดี สำหรับหน่วยอบรมประชาชน” ผลการวิจัย พบว่า หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในหนเหนือ มีกระบวนการและหลักการที่คล้ายคลึงกัน คือ การนำหลักการ 8 ประการ คือ หลักศีลธรรมและวัฒนธรรมสุขภาพ สัมมาชีพ สันติสุข ศึกษาสงเคราะห์ สาธารณ สงเคราะห์ กตัญญูกตเวที และหลักสามัคคีธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคคลและสังคม โดยมีเป้าหมายของการดำเนินการ คือ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาสังคม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

7. การบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่กลุ่มตัวอย่างลงความเห็นที่สำคัญที่สุด คือ ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสราวุธย์ ปญญาทุโธ (วิจิตรปัญญา) (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การปฏิรูปกระบวนการสู่ระบบสังฆะในพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่าระบบวรรณะในสังคม อันเดียวในสมัยพุทธกาลเป็นการกีดกันของชนกลุ่มที่มีอำนาจ โดยกำหนดเป็นวรรณะทั้งสี่และแบ่งหน้าที่ของแต่ละวรรณะอย่างชัดเจน ตั้งแต่กำเนิดจนตลอดชีวิตจากระบบวรรณะนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อกรดำเนินชีวิตและบางวรรณะก็ถูกกดขี่จากระบบอื่น ซึ่งทำให้ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ พระพุทธเจ้าทรงเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพสามารถพัฒนาได้ พระองค์จึงทรงปฏิรูปโครงสร้างทางสังคมใหม่ โดยมีการปฏิรูปกลุ่มคนจากบนสู่ล่าง คือ จากระบบวรรณะสูงสู่ระบบวรรณะต่ำเมื่อมาสู่ระบบสังฆะแล้วจะมีความเท่ากัน คือ มีพระธรรมวินัยเดียวกันจึงเป็นการสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นในสังคมมีการตั้งกลุ่มสังฆะโดยรวบรวมบุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่เรียกว่า บริษัท 4 คือ ภิกขุ ภิกขุณี อุบาสก อุบาสิกา โดยอาศัยธรรมวินัยในการดำรงอยู่ร่วมกันและมีจุดมุ่งหมายเพื่อความหลุดพ้นตามหลัก พระพุทธศาสนา

สมมติฐานที่ 2. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

มีความเห็นต่อการให้บริหารที่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารที่แตกต่างกัน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ มีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐาน เนื่องจากการบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่าพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นแต่ละด้านแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระวิมาน คมกัณฐพล (ตริกมล) (2555) ได้วิจัย เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ศีล 5 ในฐานะเป็นรากฐาน ของสันติภาพ” ผลการวิจัย พบว่า การนำศีล 5 มาเป็นรากฐานของสันติภาพนั้น สามารถทำได้ด้วยการนำไปเป็นรากฐานของสันติภาพควบคู่ไปกับการปรับโครงสร้างสังคมแนวราบ ได้แก่ การนำไปสู่วัฒนธรรมแบบเมตตากรุณาและวัฒนธรรมแบบสันติวิธี ส่วนโครงสร้างในแนวดิ่ง ได้แก่ รากฐานทางสังคมในรูปของปิรามิด โดยนำไปจัดโครงสร้าง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม กระบวนการยุติธรรมและการศึกษา เพื่อให้เอื้อต่อการส่งเสริมโครงสร้างสังคมระดับจุลภาคจนถึงระดับมหัพภาค ซึ่งเป็นการเชื่อมโครงสร้างและสถาบันสังคมให้ยึดโยงอยู่กับศีล 5 อันเป็นพื้นฐานของแนวทางสันติวิธี มีความตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตและการไม่ใช้ความรุนแรงทุกกรณี ทำให้ชีวิตปราศจากภัยคุกคาม รวมไปถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ได้ รับความทุกข์ยากลำบาก ทำให้มีสวัสดิภาพและคุณภาพชีวิต ที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งจะทำให้สันติภาพมีรากฐานที่มั่นคงทั้งในระดับจุลภาคและมหัพภาค อย่างยั่งยืนต่อไป

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารจัดการที่ดีเพราะมีการปรับวิธีคิด วิธีการ บริหาร ราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกคน ทุกฝ่ายในประเทศ ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหา พัฒนานำพาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกลดังพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหाराชา ที่ว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" ดังนั้น ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ จึงหมายถึง ปทัสถาน ค่านิยม และกติกา ในการแข่งขัน ที่การจัดการภาครัฐจะได้รับ การจัดการภาครัฐด้วยรูปแบบที่โปร่งใส มีส่วนร่วม ครอบคลุมอย่างทั่วถึง และรับผิดชอบต่อสาธารณะ ซึ่งทำให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน สร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณะและส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรม ความไว้วางใจในสังคมโดยการแสดงข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ การรายงานความรับผิดชอบต่อสาธารณะ การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรมและการบริหารงานสาธารณะที่มีคุณภาพและเสมอภาค

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม ควรทบทวนปรับปรุงเรื่องกฎระเบียบว่ามีข้อไหนที่ต้องแก้ไขและข้อไหนที่ควรเพิ่มเติมให้ทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม ผู้บริหารวัดให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

1.3 การบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส ต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน เงิน และ คน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

1.4 การบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม มีการประเมินผลงานและเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหา เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและมีพลังในการทำงานร่วมกัน

1.5 การบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรกล้าที่ยอมรับผลดีผลเสียจากการกระทำของตนเองในทุกเรื่อง

1.6 การบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า ควรการปฏิบัติงานต่างๆมีความรวดเร็วมีคุณภาพ ผนวกให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของงานเป็นตัวอย่างที่ดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในรูปแบบเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสอบถามถึงความคิดเห็นเพิ่มเติม หรือสิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้องค์การปรับปรุง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการวัด

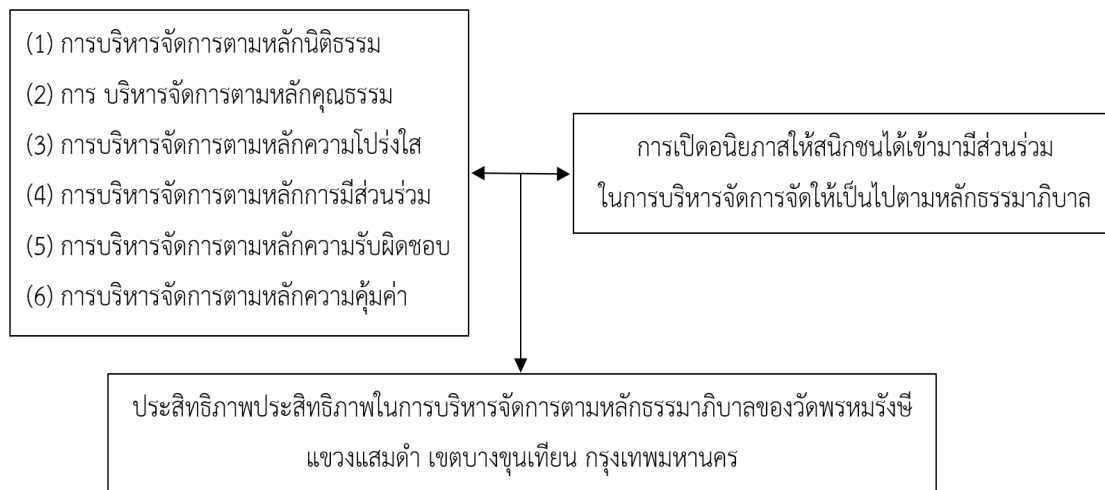
2.2 ควรนำกรอบแนวคิดของการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในองค์กรอื่น เพื่อที่จะเปรียบเทียบการนำกรอบแนวคิดไปใช้ว่า ได้ผลลัพธ์ที่มีความแตกต่างกับผลการศึกษาครั้งนี้อย่างไร เพื่อที่จะทำการสรุปผลการศึกษา เพื่อให้เป็นกรณีศึกษาที่นำไปใช้ได้อย่างมีมาตรฐาน ฯ

2.3 ควรนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) เกิดการกระทำจริง (Implement) เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) หรือ การวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ธรรมาภิบาลสำหรับวัดอื่นและจังหวัดอื่น ๆ ด้วย หรือสำหรับการศึกษาในสังกัดอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ธรรมาภิบาลหน่วยงานที่เหมาะสมกับบริบทนั้น ๆ

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี แขวงสามตำบ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ได้องค์ความรู้ใหม่ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของวัดพรหมรังษี
แขวงสามตำบ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- นครินทร์ แก้วโชติรุ่ง. (2556). รูปแบบและหลักการของการปกครองในพระไตรปิฎก. (ดุชนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสาธิตวิริญาณ อยู่สุข. (2559). ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการพันธกิจ. (ดุชนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- พระมหาฤทธิชัย ญาณทีริโก (นามสมมติ). (2559). การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พระมหาศรณชัย มหาบุญโญ (2556). การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในยุคโลกาภิวัตน์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระราชบัญญัติ (สิงห์คำ ชยวิโส). (2556). การคณะสงฆ์ภาค 6. กรุงเทพฯ: คณะสงฆ์ภาค 6.
- พระวิมาน คมกริปญโญ (ตริกมล). (2555). การศึกษาวิเคราะห์ศีล 5 ในฐานะเป็นรากฐานของสันติภาพ. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสราวุฒย์ปญฺญาวุฑฒ (วิจิตรปัญญา). (2556). การปฏิรูปพระบวรคณะสงฆ์ระบบสังฆะในพระพุทธานุภาพ. (สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิเชษฐ์ ชัยประไพพงษ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและความจงรักภักดีต่อการใช้บริการรถยนต์เคลื่อนที่ให้บริการทางทะเลเปียนราษฎร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ: ไอเดีย สแควร์.
- สุพรรณิ ปันผสม (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน : กรณีศึกษา พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดพิจิตร. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.